Posudek vedoucího diplomové práce na diplomovou práci Davida Sillmena „Dluhová brzda jako instrument konsolidace veřejných rozpočtů v Německu“

Úvodem tohoto posudku vedoucího diplomové práce musím v obecné rovině konstatovat několik zásadních poznámek, na nichž je založen tento posudek.

Za prvé musím uvést, že kontakt autora diplomové práce s vedoucím diplomové práce byl v průběhu psaní této práce zcela minimální a vedoucí se mohl seznámit s textem předložené diplomové práce až ve finální fázi, kdy diplomant text odevzdal k obhajobě.

Za druhé musím konstatovat, že diplomant si změnil téma diplomové práce, o čemž informoval vedoucího diplomové práce až těsně před zadáním diplomové práce do SISu. Teze diplomové práce vymezují téma s tímto názvem **„II. reforma federalismu a dluhová brzda jako instrumenty konsolidace veřejných rozpočtů“**, předložená diplomová práce se ovšem od tohoto tématu vzdaluje a diplomant si téma zúžil na **„Dluhová brzda jako instrument konsolidace veřejných rozpočtů v Německu“**, aniž by na toto v dostatečném předstihu upozornil vedoucího práce či si nechal schválit nově zadané téma písemnou formou. Na změnu tématu diplomové práce jsem byl upozorněn diplomantem cca 3 dny před zanesením práce do informačního systému. Diplomant si tak téma diplomové práce zúžil *de facto* pouze na dluhovou brzdu a zcela opominul se v práci věnovat otázce II. reformy federalismu.

Za třetí musím konstatovat, že rozsah diplomové práce je fakticky pouze 61 normostran, neboť samotný text práce začíná na s. 10 a končí na s. 71 anglickým resumé. Považuji osobně tento rozsah za nedostatečný.

K obsahu diplomové práce musím konstatovat, že mi v podstatě není jasné, o čem vlastně předložená diplomová práce pojednává, neboť text je spíše souborem reprodukce některých diplomantem vybraných zápisů z jednání komise k reformě finanční ústavy a reprodukcí komentářů jednotlivých aktérů jednání této politicko-odborné komise. Diplomant se vůbec nepokusil o analýzu problému dluhové brzdy a je zcela zjevné, že se ani nepokusil k danému tématu nalézt relevantní prameny. Naopak diplomant tvrdí, že k tématu není dostatek relevantní literatury, s čímž nemohu souhlasit, protože monografická díla Christophera Müllera k problematice dluhové brzdy, jakož i zadlužování státu jsou obecně známa a reflektují schválenou změnu Základního zákona zakotvující dluhovou brzdu. Dokonce lze nalézt i dostupné zdroje v české literatuře (např. sborník Finanční ústava, Šimíček, V. (ed)., vydaný v Brně v roce 2013).

Předložená diplomová práce obsahuje naprosté minimum faktografických údajů a je velmi obecná a plná zploštělých tvrzení, nejlépe o tom vypovídá skutečnost, kdy se diplomant ani nepokusil o podrobný rozbor podstaty tzv. dluhové brzdy zakotvené v Základním zákoně a na místo analýzy reprodukuje kritiku zvoleného německého modelu dluhové brzdy, aniž by vlastně bylo zřejmé, co je podstatou německého modelu dluhové brzdy a v čem spočívají její rizika. Musím konstatovat, že téma dluhové brzdy vůbec není v předložené práci analyzováno

v celkovém systému II. reformy federalismu, která si vytkla za zásadní cíl konsolidaci veřejných rozpočtů, jakož ani není dluhová brzda zasazena do vývoje v Německu po roce 1970 (účinnost Finanzverfassung obsažené v Základním zákoně). Diplomant se v diplomové práci vůbec nezmiňuje o judikatuře Spolkového ústavního soudu z období zejména 80. let 20. století, jakož ani o judikatuře zemských ústavních soudů, přičemž mnohé z nich ve své judikatuře předběhly vývoj na spolkové úrovni (viz např. rozsudek Zemského ústavního soudu Severního-Porýní Vestfálska, který prozatímně pozastavil uplatňování zákona o zemském rozpočtu pro jeho nadměrný schodek).

Z předložené diplomové práce je naprosto zjevné, že byla diplomantem psána ve velkém spěchu a že se autor opíral pouze o prameny v drtivé míře dostupné na internetu, knižní zdroje jsou zcela minimální, byť v posledních třech letech jich v SRN vyšlo k tématu dluhové brzdy několik desítek. V diplomové práci autor vůbec nezasazuje téma dluhové brzdy do evropského rámce (práce se zmiňuje pouze o dluhové brzdě ve Švýcarsku), chybí vazba na hospodářskou krizi, chybí vazba na fiskální pakt, který zásadním a zcela novým způsobem nastavuje pravidla pro rozpočty členských států Evropské unie. Jenom rozbor základních dopadů fiskálního paktu by vydal na polovinu diplomové práce.

Autor nemá základní přehled o pojmech, které v práci používá, o čemž svědčí otrocké překlady některých pojmů, kdy autor nechápe jejich obsah. Např. pojem mezigenerační solidarita diplomant chápe jako cíl konsolidace veřejných rozpočtů, nikoliv jako ústavní princip, který je dostatečně objasněn doktrínou i judikaturou Spolkového ústavního soudu. Na s. 17 třeba autor hovoří o „vyváženém rozpočtu“, čímž zřejmě míní vyrovnaný rozpočet. Diplomant v práci *promiscue* používá pojmy „veřejný dluh“ a „státní dluh“; oba pojmy jsou ovšem zcela odlišné, nikde v práci se autor jejich obsahem nezabývá, což je zcela zásadní, pokud si uvědomíme, jak rozpočtově SRN jako federální stát funguje. Diplomant také v práci nepřistoupil v analýze základních pojmů a institucí, které jsou pro zvolené téma naprosto zásadní (např. co je strukturální deficit a co je nominální deficit; nebo co znamená EFSF a ESM – autor je sám zmiňuje na s. 10 (což je první strana textu práce!!!)). Na s. 22 hovoří diplomant o „komunách“, což je autorův překlad německého „Kommunen“, což ovšem nejsou komuny, jak tvrdí diplomant, ale obce!

Text na s. 39-40, kde autor popisuje dohody kolem hlasování na komisi pro přípravu dluhové brzdy, je pro téma diplomové práce zcela nepodstatné. Na s. 41, 42 jsou zcela špatné a nesmyslné překlady článku 109 Základního zákona, zřejmě se jedná o autorův překlad. Text na s. 43-49 je pouhou reprodukcí toho, co kdo řekl, v žádném případě tento text nelze označit za analýzu dluhové brzdy, jak je autorem směle tato kapitola nazvána.

Tato svým rozsahem velmi stručná diplomová práce obsahuje další desítky nepřesností, z nichž uvedu jenom několik málo z nich pro dokreslení: na s. 22-25 diplomant popisuje jeden zápis z odborné komise, lépe řečeno přeložil jej, kapitola neobsahuje autorovy myšlenky nebo pokus o analýzu; na s. 25 autor tvrdí, že Spolkový ústavní soud je nejvyšším soudem; na s. 25 autor tvrdí, že separátní vóta ústavních soudců jsou diskuzní příspěvky….; na s. 25 hrubka ve shodě podmětu s přísudkem. Pokud autor hovoří o dobových zněních Základního zákona,

které se vyvíjely a novelizovaly, pak je nezbytné, aby v práci také uvedl texty konkrétních ustanovení Základního zákona, protože bez jejich uvedení je text zcela nesrozumitelný.

Závěr: Diplomovou práci Davida Sillmena „Dluhová brzda jako instrument konsolidace veřejných rozpočtů v Německu“ **n e d o p o r u č u j i** k obhajobě a hodnotím ji jako **nedostatečnou**.

V Praze dne 14. června 2014

JUDr. PhDr. Petr Mlsna, Ph.D., v.r.